

KOMUNIKAT PRASOWY nr 157/22

Luksemburg, 20 września 2022 r.

Wyrok Trybunału w sprawach połączonych C-339/20 | VD i C-397/20 | SR

Niedozwolone jest uogólnione i niezróżnicowane zatrzymywanie przez operatorów świadczących usługi łączności elektronicznej danych o ruchu przez rok od dnia ich zapisu, zapobiegawczo, w celu zwalczania naruszeń w postaci nadużyć na rynku, do których należy wykorzystywanie informacji poufnych

Sąd krajowy nie może ponadto ograniczyć w czasie skutków stwierdzenia nieważności przepisu krajowego przewidującego takie zatrzymywanie

We Francji wszczęto postępowania karne przeciwko VD i SR, którzy zostali oskarżeni o wykorzystywanie i ukrywanie informacji poufnych, współsprawstwo, korupcję oraz pranie pieniędzy. U podstaw tych postępowań leżały dane osobowe pochodzące z rozmów telefonicznych przeprowadzonych przez VD i SR, uzyskane w ramach świadczenia usług łączności elektronicznej, które to dane zostały przekazane sędziemu śledczemu przez Autorité des marchés financiers (AMF) (urząd ds. rynków finansowych, Francja) w następstwie przeprowadzonego przez ten urząd dochodzenia.

VD i SR wnieśli do Cour de cassation (sądu kasacyjnego, Francja) odwołania od dwóch wyroków wydanych przez cour d'appel de Paris (sąd apelacyjny w Paryżu, Francja), przy czym w postępowaniach odwoławczych powołali się oni na orzecznictwo Trybunału¹, aby sprzeciwić się temu, że w celu zgromadzenia wspomnianych danych AMF oparł się na przepisach krajowych, które z jednej strony nie były zgodne z prawem Unii w zakresie, w jakim przewidywały uogólnione i niezróżnicowane zatrzymywanie danych dotyczących połączeń, a z drugiej strony nie określały żadnych ograniczeń w zakresie uprawnień śledczych AMF do uzyskania dostępu do zatrzymanych danych.

We wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym Cour de cassation (sąd kasacyjny) zwrócił się do Trybunału z pytaniem o zgodność właściwych przepisów dyrektywy „o prywatności i łączności elektronicznej”² odczytywanych w świetle Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”)³ z przepisami dyrektywy

¹ Wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Tele2 Sverige i Watson i in., [C-203/15 i C-698/15](#) (zob. także [komunikat prasowy nr 145/16](#)).

² Artykuł 15 ust. 1 dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącej przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. 2002, L 201, s. 37), zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/136/WE z dnia 25 listopada 2009 r. (Dz.U. 2009, L 337, s. 11).

³ W szczególności art. 7, 8 i 11, a także art. 52 ust. 1 karty.

„o nadużyciach na rynku”⁴ i rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku⁵, w ramach krajowych środków ustawodawczych przewidujących nałożenie na operatorów świadczących usługi łączności elektronicznej, zapobiegawczo, w celu zwalczania naruszeń w postaci nadużyć na rynku, do których należy wykorzystywanie informacji poufnych, obowiązku uogólnionego i nieodróżnicowanego zatrzymywania danych o ruchu przez rok od dnia ich zapisu. Na wypadek gdyby rzeczono ustawodawstwo krajowe okazało się niezgodne z prawem Unii, sąd odsyłający postawił pytanie o możliwość tymczasowego utrzymania w mocy skutków tego ustawodawstwa, tak aby uniknąć niepewności prawnej i pozwolić na wykorzystanie danych zatrzymanych na podstawie tego ustawodawstwa do celów wykrywania i ścigania przypadków wykorzystywania informacji poufnych.

W wydanym w dniu dzisiejszym wyroku Trybunał Sprawiedliwości stwierdził w pierwszej kolejności, że **ani dyrektywa „o nadużyciach na rynku”, ani rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku nie mogą stanowić podstawy prawnej ogólnego obowiązku zatrzymywania zapisów danych o ruchu przechowywanych przez operatorów usług łączności elektronicznej w celu wykonywania uprawnień powierzonych organowi właściwemu w sprawach finansowych na podstawie tych aktów prawnych.**

W drugiej kolejności Trybunał przypomniał, że **dyrektywa „o prywatności i łączności elektronicznej” stanowi punkt odniesienia w dziedzinie zatrzymywania i, bardziej ogólnie, przetwarzania danych osobowych w sektorze łączności elektronicznej.** Dyrektywa ta reguluje zatem również kwestię zapisów danych o ruchu przechowywanych przez operatorów usług łączności elektronicznej, których organy właściwe w sprawach finansowych w rozumieniu dyrektywy „o nadużyciach na rynku” i rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku mogą zażądać od tych operatorów. W związku z tym zgodność z prawem przetwarzania zapisów przechowywanych przez operatorów usług łączności elektronicznej powinna być oceniana w świetle **przesłanek przewidzianych w dyrektywie „o prywatności i łączności elektronicznej”, a także wykładni tej dyrektywy w orzecznictwie Trybunału.**

Trybunał orzekł, że dyrektywa „o nadużyciach na rynku” i rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku, odczytywane w związku z dyrektywą „o prywatności i łączności elektronicznej” i w świetle karty **nie zezwalają na uogólnione i nieodróżnicowane zatrzymywanie przez operatorów świadczących usługi łączności elektronicznej danych o ruchu przez rok od dnia ich zapisu, zapobiegawczo, w celu zwalczania naruszeń w postaci nadużyć na rynku, do których należy wykorzystywanie informacji poufnych.**

W trzeciej kolejności Trybunał potwierdził orzecznictwo, w myśl którego prawo Unii sprzeciwia się temu, by sąd krajowy ograniczył w czasie skutki stwierdzenia nieważności, którego na mocy prawa krajowego ma on dokonać w odniesieniu do przepisów krajowych, które nakładają na operatorów świadczących usługi łączności elektronicznej uogólniony i nieodróżnicowany obowiązek zatrzymywania danych o ruchu, ze względu na niezgodność tych przepisów z dyrektywą „o prywatności i łączności elektronicznej”.

W związku z tym Trybunał przypomniał, że dopuszczalność dowodów uzyskanych dzięki takiemu zatrzymywaniu danych **jest zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej państw członkowskich kwestią prawa krajowego, z zastrzeżeniem poszanowania w szczególności zasad równoważności i skuteczności.** Ta ostatnia zasada wymaga, aby krajowy sąd karny **nie uwzględniał informacji i dowodów uzyskanych w drodze uogólnionego i nieodróżnicowanego zatrzymywania danych o ruchu i danych o lokalizacji niezgodnego z prawem Unii, jeżeli zainteresowane osoby nie są w stanie skutecznie ustosunkować się do tych informacji i dowodów, należących do dziedziny niepodlegającej rozpoznaniu przez sąd i mogących mieć decydujący wpływ na ocenę okoliczności faktycznych.**

---

⁴ Artykuł 12 ust. 2 lit. a) i d) Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/6/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji na rynku (nadużyć na rynku) (Dz.U. 2003, L 96, s. 16).

⁵ Artykuł 23 ust. 2 lit. g) i h) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylającego dyrektywę 2003/6 i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE, 2004/72/WE (Dz.U. 2014, L 173, s. 1).

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) i [streszczenie](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

